

Skatteutskottets yttrande

1984/85:1 y

om tullens spaningsregister m. m. (prop. 1984/85:19, bilaga 1)

Till justitieutskottet

Justitieutskottet har vid sammanträde den 23 oktober 1984 beslutat hemställa om yttrande från skatteutskottet över proposition 1984/85:19 om en samordnad och intensifierad narkotikapolitik, bilaga 1, avsnitt 5.5, och tillhörande lagförslag (s. 23–25) samt eventuella motioner i motsvarande del. Skatteutskottet får med anledning av justitieutskottets hemställan anföra följande.

I propositionen föreslås att tullen skall få föra egna spaningsregister i den mån det behövs för den brottsbekämpande verksamhet som ankommer på tullverket. Bestämmelser härom bör enligt förslaget tas in i polisregisterlagen och utformas efter mönster av vad som gäller för polisregistren. Vidare föreslås regler som gör det möjligt för regeringen att föreskriva att tullen och polisen skall få terminalåtkomst till varandras register. Lagändringarna skall enligt förslaget träda i kraft den 1 januari 1985.

I propositionen lämnas också en redogörelse för de riktlinjer för tullens registerverksamhet som enligt justitieministern och finansministern bör vara vägledande för regeringen. Beträffande tullregistren lämnas information om dels vad registren bör innehålla, dels vilka överväganden som bör göras när det gäller att bestämma vilka tjänstemän inom tullen som skall få tillgång till registren. Vidare diskuteras vilka uppgifter i de olika polisregistren som skall vara tillgängliga för tullen och vilka befattningshavare som åtkomsten till uppgifterna bör vara begränsad till.

I motion 1984/85:80 av Nils Carlshamre m. fl. (m) begärs ett uttalande att föreskrifterna om registren skall utformas så att åtkomsten grundas på personlig behörighet och att varje transaktion registreras. Motionärernas syfte är att skydda informationen mot obehörigt spridande.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att det är ett länge kant behov hos tullen att få ordna sitt informationssystem på ett effektivare sätt med hjälp av ADB och även att få tillgång till vissa polisregister via egna terminaler. Riksdagen har tidigare också uttalat att tullen bör ha tillgång till polisregistren (SkU 1981/82:50 reservation 7 mom. b, rskr 1981/82:250).

Enligt utskottets mening är det angeläget att tullen får tillgång till och kan strukturera den information som den behöver för att effektivt kunna rikta sina insatser mot objekt som är intressanta från smugglingssynpunkt. Detta är särskilt viktigt då tullen, enligt vad som sägs på annan plats i propositionen (bilaga 3, s. 3), på senare år haft svårt att hålla en acceptabel nivå på kontrollen av gods och personer. Utskottet hälsar därför med tillfredsställelse

se att hithörande frågor får en lösning som bör öka tullens möjligheter till en effektivare narkotikabekämpning. Erfarenheterna från den försöksverksamhet som bedrivits i Malmöhus län under år 1983 i syfte att få till stånd ett fungerande informationsutbyte mellan tull och polis visar enligt utskottet också att tullen i princip bör få tillgång till polisregistren och möjlighet att inrätta egna ADB-register för den tulls specifika informationen.

De föreslagna lagreglerna för tullens registerverksamhet innebär i huvudsak att samma bestämmelser skall gälla för tullens register som gäller för polisregistren. Detta innebär i sin tur att uppgifterna i tullregistren kommer att få samma sekretesskydd som uppgifterna i polisregistren. Utskottet finner ingen anledning till erinran mot förslaget i denna del.

När det gäller frågan om och i vad mån tullen och polisen skall ha terminalåtkomst till varandras register föreslås att i polisregisterlagen tas in regler som ger regeringen rätt att förordna härom. Även ett utlämnande av innehållet i tullregistren inom ramen för internationellt tull- och polissamarbete bör enligt förslaget få ske efter förordnande av regeringen, som i sådana sammanhang dessutom får delegera uppgiften till generaltullstyrelsen. Skatteutskottet har inte heller härvidlag funnit anledning till erinran mot propositionen.

Frågor som rör riktlinjerna för tullens registerverksamhet, vilka uppgifter som bör tas in i tullregistret och vilka olika uppgifter i tull- och polisregistren som bör vara åtkomliga för olika befattningshavare inom tullen faller, som framhålls av justitieministern, i huvudsak under regeringens normgivningskompetens och är ännu inte slutligt prövade. Mot bakgrund härav anser utskottet till skillnad från motionärerna bakom motion 80 att riksdagen inte bör genom ett uttalande ge regeringen detaljerade anvisningar om föreskrifternas utformning. Utskottet vill dock liksom motionärerna starkt betona integritetsaspekternas betydelse i sammanhanget. Med det sagda finner utskottet att justitieutskottet bör avstyrka motionen i denna del.

Stockholm den 13 november 1984

På skatteutskottets vägnar

RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s), Anna Lindh (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s) och Erkki Tammenoksa (s).

Avvikande mening

Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Karl Björzén och Ewy Möller (samtliga m) anser att det sista stycket av utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Frågor som rör riktlinjerna för tullens registerverksamhet, vilka uppgifter som bör tas in i tullregistret och vilka olika uppgifter i tull- och polisregistren som bör vara åtkomliga för olika befattningshavare inom tullen faller visserligen, som framhålls av justitieministern, i huvudsak under regeringens normgivningskompetens och är ännu inte slutligt prövade. Utskottet vill emellertid i anslutning härtill i likhet med motionärerna bakom motion 80 starkt betona integritetsaspekternas betydelse i sammanhanget. Inrättandet av ett allmänt spaningsregister för tullverket är utskottet som ovan nämnts berett att godta men terminaltillgången bör enligt utskottet begränsas till en liten krets av behöriga befattningshavare inom de enheter som har ett oundgängligt behov av denna information. Samma stränga föreskrifter om kontroll och säkerhet måste enligt utskottet gälla för att tullen skall få terminalåtkomst till polisens ADB-register. Med det sagda föreslår utskottet att justitieutskottet tillstyrker motionen i denna del.

